

 МАУП	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ» НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ.КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО Кафедра: <u>конституційного права, історії та теорії держави і права</u>
Затверджую: Директор навчального підрозділу <hr/> (підпис) А. М. Кислий <hr/> (П.І.Б.) “ ____ ” _____ 2019 р.	Схвалено на засіданні кафедри конституційного права, історії та теорії держави і права <hr/> (назва кафедри) Протокол № 1 від 29.08.2019 р. Завідувач кафедри <hr/> _____ (підпис) А. М. Подоляка <hr/> (П. І. Б.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
« СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ НАУКИ »

Статус дисципліни: **цикл дисциплін професійної підготовки**

Освітньо-професійна програма: **Право**

Для напрямку: **08 «Право»**

Спеціальність: **081 «Право»**

Спеціалізація: _____

Форма навчання: **денна**; Курс: **аспірант**; Семестр: **2**

Обсяг в кредитах ЄКТС/ Всього годин **4/120** за навчальним планом від 24.01.2018 р.

- лекції (Л) **26**

- семінарські заняття (СЗ) **14**

- практичні заняття (ПЗ)

- індивідуально-консультативна робота (ІКР)

- самостійна робота студентів (СРС) **80**

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі програми навчальної дисципліни «Сучасні напрями розвитку правової науки» д.ф.н., професора кафедри Ф.М. Медвідя (перезатверджена на засіданні кафедри конституційного права, історії та теорії держави і права протокол № 1 від 29 серпня 2019 року).

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни: Ф.М. Медвідь

Київ 2019 р.

II. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – оволодіти вищою формою пізнання права, поглибити філософсько-правове знання універсальних чинників та цілей створення права. На меті курсу є засвоєння та практичне опрацювання уявлень і базових понять філософсько-правової рефлексії, вміння розрізняти й співставляти її ключові категорії, виявляти їх методологічне навантаження, націленість на конкретно-наукові дослідження правової реальності та юридичної практики. Названа мета зумовила структуру та зміст навчальної програми, в якій основне місце займає характеристика змістовних функцій сучасного юриста, розгляд загальних питань діяльності юриста в різних сферах праці та життя.

Статус дисципліни: цикл дисциплін професійної підготовки.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки фахівців за відповідним ступенем вищої освіти. Дисципліна «Сучасні напрями розвитку правової науки» належить до циклу дисциплін професійної підготовки за ступенем вищої освіти «Аспірант», для напрямку: 08 «Право», спеціальність: 081 «Право», спеціалізація: _____ для денної форми навчання.

Компетентності та програмні результати навчання з дисципліни «Сучасні напрями розвитку правової науки»:

- здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу;
- навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних;
- узгоджувати план власного дослідження і самостійно формувати матеріали за визначеними джерелами;
- використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми;
- використовувати філософсько-правовий аналіз у практичній діяльності;
- вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою;

- вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язанні типових ситуацій;
- здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій;
- орієнтуватись у філософсько-світоглядних, онтологічних, антропологічних, аксіологічних тощо підставах походження, сутності й цивілізаційного призначення права;
- на основі філософсько-правових знань прогнозувати розвиток суспільно-політичних змін, правосвідомості та правового життя в Україні й світі.

Предметом навчальної дисципліни «Сучасні напрями розвитку правової науки» світ права в його універсальній цілісності, внутрішню сутність та зовнішні форми виявлення права (правові явища). Оскільки відповідний курс читається для юристів більшості європейських вузів, то його актуальність для спеціалістів-правознавців зумовлюється ще й нагальною потребою сягнути підвалин європейський рівня правової освіти. Адже сутнісна розробка проблем розвитку правої науки сприяє становленню всього комплексу юридичних наук і є необхідною передумовою підвищення їх теоретичного рівня, ефективності правового впливу на основні сфери життя суспільства. Тим самим сучасні напрями розвитку правової науки набувають фундаментального значення для розвитку правознавства в цілому і кожної його галузі.

Навчальна дисципліна тісно пов'язана з наступними курсами, що формують майбутніх фахівців з права: «Філософія права», «Історія вчень про державу і право», «Сучасна концепція соціально-правової держави», «Психологія», «Правознавство», «Педагогіка», «Соціальна педагогіка» та рядом інших.

III. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні наукові проблеми, предмет й завдань сучасних напрямів розвитку правової науки;

- доктринальні способи та історичні типи праворозуміння, його природних і соціальних витоків;

- методологію пізнання правової реальності та методологію юридичної практики;

- філософсько-правові питання формування правової держави та громадянського суспільства в Україні.

уміти:

- використовувати філософсько-правовий аналіз у практичній діяльності;

- орієнтуватись у філософсько-світоглядних, онтологічних, антропологічних, аксіологічних тощо підставах походження, сутності й цивілізаційного призначення права;

- на основі філософсько-правових знань прогнозувати розвиток суспільно-політичних змін, правосвідомості та правового життя в Україні й світі.

IV. Критерії оцінювання результатів навчання

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок аспірантом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок аспірантом з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань аспіранта забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної аспірантом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни аспірант складає семестровий залік.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73		задовільно	
60-63	E		
35-59	PX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	P	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

V. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування студентами результатів вивчення дисципліни «Сучасні напрями розвитку правової науки» є:

- усний виступ;
- виконання письмового завдання;
- тестування;
- реферат;
- ведення опорного конспекту лекцій;
- письмова контрольна робота;
- інші види навчально-наукової роботи (участь у гуртках, наукових конференціях тощо);
- підсумкова модульна робота;
- залік.

VI. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ пп	Курс аспірант Семестр 2 Обсяг в кредитах ЄКТС/Всього годин 4/ 120 Назва теми	Кількість годин, з них:					Форма Контролю	Примітка	
		Лекції (Л)	Семін. зан. (СЗ)	Пр., лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	Інд-конс. роб. (ІКР)	Сам. роб. студ. (СРС)			
Змістовий модуль I. Предмет, методи і завдання сучасних напрямів правової науки									
1.	Предмет сучасних напрямів розвитку правової науки.	2	2			2	У, ПК, Т, СР, Р		
2.	Правова доктрина: філософсько-правовий підхід.	2	2			2	У, ПК, Т, СР, Р		
3.	Методологія сучасного правознавства.	2	2			4	У, ПК, Т, СР, Р		
Змістовий модуль II. Публічно-правова доктрина України.									
4.	Конституційно-правова доктрина.	2	2			6	У, ПК, Т, СР, Р		
5.	Адміністративно-правова доктрина.	2	2			6	У, ПК, Т, СР, Р		
6.	Доктринальні проблеми фінансового та інформаційного права.	2	2			6	У, ПК, Т, СР, Р		
7.	Міжнародно-правова доктрина.	2	2			6	У, ПК, Т, СР, Р		
Змістовий модуль III. Доктрини приватного та інших галузей права.									
8.	Основні напрями розвитку цивілістичної доктрини України.	2	-			8	У, ПК, Т, СР, Р		
9.	Доктрина екологічного права України.	2	-			8	У, ПК, Т, СР, Р		
10.	Доктрина господарського права України.	2	-			8	У, ПК, Т, СР, Р		
11.	Доктрина земельного та аграрного права України.	2	-			8	У, ПК, Т, СР, Р		
12.	Доктрина кримінального права України.	2	-			8	У, ПК, Т, СР, Р		
13.	Сучасний стан та розвиток криміналістики в Україні.	2	-			8	У, ПК, Т, СР, Р		
		26	14			80			
	Разом годин:	120							
	Форма контролю	залік							

Форми контролю:

- Усне опитування – У
- Тестування – Т
- Перевірка конспектів – ПК
- Перевірка завдань для самостійної роботи – СР
- Контрольні роботи – КР
- Реферати – Р

6.1. Плани лекцій

Змістовий модуль I. Предмет, методи і завдання сучасних напрямів правової науки

Тема 1. ПРЕДМЕТ СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ПРАВОВОЇ НАУКИ

Сучасні напрями розвитку правової науки в системі правознавства. Філософсько-правові засади правознавства. Становлення та розвиток Національної академії правових наук України як вищої галузевої наукової установи. Роль юридичного журналу «Право України» у розвитку юридичної науки.

Доктринальні інтерпретації верховенства права в Україні. Розвиток парадигми праворозуміння, Становлення і розвиток доктрини прав людини в Україні за роки незалежності.

Громадянське суспільство: доктрина та вітчизняна практика. Концепція правової держави і верховенства права. Доктринальна модель побудови федеративної держави: українська ретроспектива і сучасність. Забезпечення єдності судової практики в умовах існування спеціалізованої юрисдикції. Національна доктрина джерел права, юридичної техніки та дотримання правового порядку в Україні.

Теоретичні проблеми історико-правової думки. Проблемні питання українського державотворення у ХХ ст. , за часів української революції (1917 – 1921 рр.). Історія ухвалення Конституції України 1996 року.

Література: 1 - 4, 5, 6, 19, 21, 25, 26, 35, 36 - 40, 46, 47; 3, 5, 6, 12, 21, 22, 30, 70-77.

Тема 2. ПРАВОВА ДОКТРИНА: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ ПІДХІД

Філософсько-правовий та юснатуралістичні підходи у правовій доктрині сучасної України. Проблеми соціалізації права та соціологізації юриспруденції. Економічна детермінанта в правовій доктрині: теоретичний економіко-правовий аналіз.

Загальнотеоретична юриспруденція як сучасна теорія держави і права.

Методологія порівняльних досліджень в Україні: філософсько-правовий аспект.

Правова система України на правовій карті світу. Розвиток правової науки в інформаційній сфері: системні проблеми і пріоритети.

Література: 2,3, 4, 25, 26, 39, 40, 46; 19, 21, 22, 28, 30, 70-77,96.

Тема 3. МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ПРАВОЗНАВСТВА

Загальнофілософські питання наукової методології та методів наукового пізнання. Функції методології. Методологія юридичної науки та її роль у пізнанні державно-правових явищ. Єдність предмету і методу філософсько-правової теорії. Сутність методології права та її рівні. Структура методології юридичних досліджень. Методологія пізнання права і методологія юридичної практики (правотворчість та правозастосування). Лібертарний (лібертарно-юридичний) метод філософсько-правового пізнання.

Основні філософські підходи до вивчення держави і права. Методологічні принципи історизму, всебічності і комплексності, Логічні прийоми. Методи наукового пізнання та їх класифікація (загальнонаукові, частково-наукові, спеціально-наукові та спеціально-юридичні). Методологія юридичної науки і методологія юридичної практики: їх співвідношення.

Правовий суб'єктивізм, правовий об'єктивізм та інтерсуб'єктивізм як способи обґрунтування права.

Література: 2 - 6, 25, 38, 39, 40, 46, 47; 3, 5, 12, 21, 29, 30, 70-77,92-94,96-97,131-133.

Змістовий модуль II. Публічно-правова доктрина України

Тема 4. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ДОКТРИНА УКРАЇНИ.

Сучасна конституційно-правова доктрина України. Теоретико-методологічні основи системи та структури конституційного права України. Принцип соціальної держави: окремі питання конституційно-правової доктрини та практики на

сучасному етапі.

Сутність конституціоналізму, конституційна доктрина та головні доктринальні підходи до визначення конституційного ладу. Конституційне закріплення форм правління: історичний досвід і сучасність. Доктрина компетенції конституційного правосуддя в Україні: повнота і дієвість.

Література: 5 - 8, 10 - 14, 18, 20, 22 - 27, 31, 33, 39 - 43, 46,48, 84, 95-97, 138,149.

Тема 5. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ДОКТРИНА УКРАЇНИ

Наука адміністративного права України: поняття, предмет, методологія дослідження (адміністративних) правовідносин. Деякі проблеми соціального призначення адміністративного права України. Загальні положення концепції зовнішньої та внутрішньої політики України.

Розвиток законодавства України про вищу освіту. Проблеми запровадження міжнародно-правових стандартів адміністративної діяльності й адміністративного судочинства. Доктрина контролю та нагляду у сфері організаційно-управлінських відносин. Режимне регулювання – формуючий сегмент доктрини адміністративного права.

Теоретико-правові засади адміністративного судочинства: проблеми і перспективи. Доктрина адміністративної юрисдикції в теорії та практиці реалізації владних повноважень. Альтернативні (позасудові) способи розв'язання спорів як ефективний засіб захисту прав та інтересів громадян та юридичних осіб. Поняття, зміст та основні напрями сучасної адміністративної діяльності органів внутрішніх справ.

Література: 3 - 6, 16, 18, 25, 31, 39, 40, 46; 9, 15, 21, 30,92-98.

Тема 6. ДОКТРИНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Доктрина фінансового права та фінансового законодавства у сучасний період. Доктринальні проблеми формування системи фінансового права. Сучасна

система джерел фінансового права. Доктринальні аспекти публічного фінансового контролю.

Теоретичні проблеми бюджетних доходів. Методологічні питання податкової доктрини України. Доктринальні проблеми податкового процесу. Доктринальні питання банківського права України.

Проблеми системного впорядкування суспільних відносин в інформаційній сфері України. Концептуальні основи кодифікації інформаційного законодавства України. Правові основи розвитку інформаційних технологій і забезпечення інформаційної безпеки. Правові проблеми протидії новітнім викликам, загрозам і правопорушенням в інформаційній сфері.

Література: 3-6, 16, 18, 25, 31, 39, 40, 46, 1, 4, 6- 8, 13, 17, 24, 25, 92-98, 149.

Тема 7. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ДОКТРИНА УКРАЇНИ

Українська доктрина співвідношення міжнародного і національного права. Наука міжнародного права в Україні.

Міжнародно-правова доктрина України щодо членства у міжнародних союзах. Європейський суд з прав людини: нові виклики і перспективи.

Література: 2, 3, 4, 16, 19, 25, 26, 32, 39, 40, 46, 48; 5, 19, 21 – 23, 27 – 30, 91-99.

Змістовий модуль III. Доктрини приватного та інших галузей права

Тема 8. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЦИВІЛІСТИЧНОЇ ДОКТРИНИ УКРАЇНИ

Розвиток цивільного законодавства України і науки цивільного права. Історичні етапи розвитку доктрини цивільного права. Основні наукові школи цивільного (приватного) права в Україні: Київська школа, Харківська школа, Одеська наукова школа, Західноукраїнська школа приватного права.

Основні напрями розвитку цивілістичної доктрини України. Загальнотеоретичні засади цивілістичної доктрини. Учення про суб'єкти

цивільного права. Вчення про речові права. Вчення про делікти. Вчення про цивільно-правову відповідальність і захист цивільних прав. Право інтелектуальної власності і цивілістична доктрина. Особисті немайнові права в доктрині цивільного права. Спадкове право і цивілістична доктрина.

Сучасна доктрина приватного права України. Розвиток доктрини корпоративного права. Вчення про цінні папери. Розвиток сімейно-правової доктрини. Розвиток доктрини житлового права. Доктрина міжнародного приватного права в сучасній Україні.

Розвиток доктрини цивільного процесуального права. Становлення та розвиток науки цивільного процесуального права. Вчення про предмет цивільного процесуального права. Судова юрисдикція як наукова проблема. Альтернативне вирішення спорів у сучасній процесуальній доктрині.

Література: 1, 4, 21, 24, 29, 30, 36, 39, 40, 46, 47, 49; 1, 4, 7, 9, 13, 15, 24 – 26, 28, 91-99.

Тема 9. ДОКТРИНА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Доктрина науки екологічного права: генеза теоретичних досліджень еколого-правових проблем у ХХ ст. Витоки науки про використання та охорону природних ресурсів. Генеза науки про земельне право (1920-1970 рр.). Генеза науки про водне право. Генеза науки про лісове та надрове (гірничче) право. Проблеми кодифікації законодавства про охорону довкілля в наукових працях вчених-правознавців.

Еволюція наукових доктрин екологічного права. Десять тез до питання про доктрину природоресурсного права: теорія, методологія та завдання науки. Інкорпорація як важлива форма систематизації екологічного законодавства. Доктринальні підходи до компенсації шкоди за екологічним законодавством України. Правове забезпечення розвитку екологічного підприємництва у контексті доктрини господарського та екологічного права. Роль доктрини екологічного права в започаткуванні і розвитку ядерно-правових досліджень в Україні. Наукова доктрина договірного екологічного права України.

Література: 2, 9, 16, 25, 26, 32, 39, 40, 46; 21 - 23, 28 – 30, 89-103.

Тема 10. ДОКТРИНА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Загальні проблеми науки господарського права на стику ХХ та ХХІ століть. Сучасне господарське право: у пошуках стратегічної моделі. Господарсько-правова відповідальність: сутність галузевого підходу та перспективи поглиблення наукових досліджень. Господарсько-правові засоби забезпечення розвитку відносин публічно-приватного партнерства. Розвиток господарсько-правового напрямку у законодавстві та науці зарубіжних країн. Правовий режим майна суб'єктів господарювання та публічно-правових утворень. Пріоритети та перспективи систематизації господарського законодавства. Економічна політика держави як чинник забезпечення правового господарського порядку. Сучасний стан та перспективи розвитку господарського договірної права. Інноваційне законодавство України: сучасний стан та перспективи удосконалення.

Література: 1- 4, 7, 19, 25, 26, 35, 39, 40, 46, 48, 49, 50; 21 - 23, 28 – 30, 78-103.

Тема 11. ДОКТРИНА ЗЕМЕЛЬНОГО ТА АГРАРНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Становлення та розвиток доктрини земельного права України в ХХ-ХХІ ст. Земельне право України: методологія, теорія та перспективи розвитку. Доктрина права власності на землю в Україні: цивільно-правові свободи та земельно-правові імперативи. Формування регульованого ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні: правова доктрина. Доктринальні проблеми сучасного аграрного права.

Доктрина космічного права. Стан і перспективи розвитку доктрини космічного права в Україні. Доктрина космічного права та основні тенденції її розвитку.

Література: 1- 5, 9, 13, 15, 21, 24, 29, 30, 34, 36, 39, 40, 46, 47, 49, 77-103.

Тема 12. ДОКТРИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Методологічні проблеми кримінально-правових досліджень в Україні. Наукові основи кримінально-правової політики. Методологічні проблеми джерел кримінального права. Теоретичні проблеми вчення про злочин та склад злочину. Методологічні проблеми вчення про кримінальну відповідальність та покарання. Методологічні питання Особливої частини кримінального права. Наукове осмислення правової доктрини та кримінального законодавства зарубіжних держав.

Концептуальні засади розвитку кримінологічної науки в Україні. Кримінологічна доктрина у кримінальному праві. Стратегія протидії злочинності. Покарання в системі протидії злочинності.

Судове право. Судова реформа в Україні: ретроспектива і перспектива. Формування судової системи незалежної України. Ефективність судової системи як стандарт функціонування судової влади.

Кримінально-виконавче право. Процесуальні аспекти доктрини кримінально-виконавчого права.

Література: 15-20, 24-33, 64-77, 93-103.

Тема 13. СУЧАСНИЙ СТАН ТА РОЗВИТОК КРИМІНАЛІСТИКИ В УКРАЇНІ

Загальнотеоретичні проблеми криміналістики. Проблеми криміналістичної техніки та інформаційне забезпечення практики протидії злочинності. Організаційно-тактичні засади протидії злочинності. Проблеми формування та реалізації окремих криміналістичних методик.

Теоретико-методологічні засади судової експертизи. Загальна характеристика судової експертизи в сучасних умовах. Роль пізнання в судово-експертній діяльності.

Роль юридичної психології в системі кримінально-правових наук. Сучасні

тенденції юридичної психології та її галузей (правової, судової, кримінальної, пенітенціарної). Зв'язок з іншими науками. Психологічні основи процесуальної діяльності. Психологія слідчої та судової діяльності. Проблеми становлення та розвитку кримінальної та пенітенціарної психології.

Література: 15-20,24-33, 64-77,93-103.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Предмет, методи і завдання сучасних напрямів правової науки

Тема1. Предмет сучасних напрямів розвитку правової науки.

Заняття1.

План.

1. Предмет сучасних напрямів правової науки.
2. Роль Національної академії правових наук України у розвитку правової науки.
3. Національна доктрина джерел права України.
4. Становлення і розвиток доктрини прав людини в Україні за роки незалежності.

Питання і завдання для самоконтролю.

1. Що вивчає навчальна дисципліна „Сучасні напрями розвитку правової науки”?
2. Яка роль Національної академії правових наук України у розвитку правової науки?
3. Яка роль юридичного журналу «Право України» у розвитку юридичної науки?
4. Розкрити становлення і розвиток доктрини прав людини в Україні за роки незалежності.
5. Розкрити національну доктрину джерел права України.
6. Охарактеризувати історію ухвалення Конституції України 1996 року.

Рекомендована література:

1. Алексеев С.С. Теория права. Х.: Изд-во БЕК, 1994. 224 с.

2. Алексеев С.С. Философия права. М.: НОРМА, 1997. 330 с.
3. Бойченко І.В. Філософія історії. К.: Лібра, 2001. 488 с.
4. Гегель Г.В.Ф. Философия права. М.: Мысль, 1990. 524 с.
5. Демиденко Г.Г. Історія вчень про право в державу: Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів. Харків: Консум, 2007. 423 с.
6. Жюль К.К. Философия и социология права. К.: Юринком Интер, 2000. 480 с.
7. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс. Підручник. Київ. Юрінком Інтер. 2006.
8. Керимов Д.А. Методология права / Д.А. Керимов. М.: Аванта+, 2000. 560 с.
9. Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления /С.И.Максимов. Харьков: Право, 2002. 328 с.
- 10.Медвідь Ф.М. Правова доктрина як джерело (форма) права. *Актуальні питання реформування правової системи: зб.матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції* (Луцьк, 16-17 червня 2017 р.)/ укл.Л.М.Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С.52-54.
- 11.Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Політико-правова доктрина державотворення М.Грушевського . *Українське право й законодавство за доби Української революції (1917 – 1921 рр.): збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, м.Київ, 30 листопада 2017 року/ ред.кол. І.С. Гриценко, М.І.Мірошніченко, П.П. Захарченко, І.А Мацелюх та ін. К.: «PrintDay» Ltd., 2018.С.74-75.
12. Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників. Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2005. 336 с.
- 13.Нерсесянц В.С. Философия права. М.: ИНФРА*М НОРМА, 1997. 652 с.
- 14.Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013.
- 15.Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Х.: Право, 2008.
- 16.Скрипнюк О.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. К., 1995.
- 17.Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.
- 18.Філософія права: підручник / за ред. О.Г.Даніляна. Харків: Право, 2009. - 208 с.

Тема 2. Правова доктрина: філософсько-правовий підхід

Заняття 2.

План.

1. Правова доктрина України: філософсько-правові засади.
2. Становлення правової системи України: доктринальний підхід.
3. Проблеми соціалізації права та соціологізації юриспруденції.

Питання і завдання для самоконтролю.

1. Розкрити філософсько-правовий та юснатуралістичні підходи у правовій доктрині сучасної України.
2. Проаналізувати проблеми соціалізації права та соціологізації юриспруденції.
3. Розкрити економічну детермінанту в правовій доктрині: теоретичний економіко-правовий аналіз.
4. Охарактеризувати загальнотеоретична юриспруденцію як сучасна теорія держави і права.
5. Охарактеризувати методологію порівняльних досліджень в Україні: філософсько-правовий аспект.
6. Розкрити становлення правової системи України на правовій карті світу.
7. Показати розвиток правової науки в інформаційній сфері: системні проблеми і пріоритети.

Список рекомендованої літератури:

1. Алексеев С.С. Теория права. Х.: Изд-во БЕК, 1994. 224 с.
2. Алексеев С.С. Философия права. М.: НОРМА, 1997. 330 с.
3. Гегель Г.В.Ф. Философия права. М.: Мысль, 1990. 524 с.
4. Демиденко Г.Г. Історія вчень про право в державу: Підручник для студентів юридичних вищих начальних закладів. Харків: Консум, 2007. 423 с.
5. Жюль К.К. Философия и социология права. К.: Юринком Интер, 2000. 480 с.

6. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс. Підручник. Київ. Юрінком Інтер. 2006.
7. Керимов Д.А. Методологія права / Д.А. Керимов. М.: Аванта+, 2000.-60 с.
8. Корецький В. М. Лекції по історії государства и права. М.: Юридическая литература, 1947. 467 с.
9. Максимов С.И. Правовая реальність: опыт філософського осмысления /С.И.Максимов. Харьков: Право, 2002. 328 с.
10. Медвідь Ф.М. Політико-правова доктрина Івана Франка. *Політичний менеджмент*. 2006. - № 6(21). С.170-177.
11. Медвідь Ф.М. Пророк національного відродження. Політико-правова доктрина Тараса Шевченка. *Юридичний Вісник України. Загальнонаціональна правова газета*. 2014. № 9 (974). 1-7 березня.
12. Медвідь Ф.М. Правова доктрина як джерело (форма) права. *Актуальні питання реформування правової системи: зб.матеріалів ХІУ Міжнародної науково-практичної конференції* (Луцьк, 16-17 червня 2017 р.)/ укл. Л.М.Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С.52-54.
13. Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Політико-правова доктрина державотворення М.Грушевського. *Українське право й законодавство за доби Української революції (1917 – 1921 рр.): збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, м.Київ, 30 листопада 2017 року/ ред.кол.І.С.Гриценко, М.І. Мірошніченко, П.П.Захарченко, І.А. Мацелюх та ін. К.: «PrintDay» Ltd., 2018.С.74-75.
14. Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників. Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2005. 336 с.
15. Нерсесянц В.С. Філософія права. М.: ИНФРА*М НОРМА, 1997. 652 с.
15. Петрова Л.В. Фундаментальні проблеми методології права. Х.: Право, 1998. 416 с.
16. Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: Монографія / М.П.Недюха. К.: «МП Леся», 2012. 400 с.

17. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології. Монографія. К., 2008. 336 с.
18. Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013.
19. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Х.: Право, 2008.
20. Скрипнюк О.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. К., 1995.
21. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.
22. Цеппеліус Р. Філософія права: підручник: Пер. з нім. К.: Танденм, 2000. 300 с.
23. Чижов М.Ю. Источник и формы права. Антологія української юридичної думки. У 6 т./Редкол.: Ю.С.Шемшученко та ін. Т.1.: Загальна теорія держави та права, філософія та енциклопедія права/ Упоряд.:В.Д.Бабкін, І.Б.Усенко,Н.М.Пархоменко; Відп.ред. В.Д.Бабкін, І.Б.Усенко. К.: Вид.Дім «Юридична книга», 2002.

Тема3. Методологія сучасного правознавства

Заняття3.

- 1.Методологія юридичної науки та її роль у пізнанні державно-правових явищ.
2. Методологія пізнання права і методологія юридичної практики (правотворчість та правозастосування).
3. Методи наукового пізнання та їх класифікація (загальнонаукові, частково-наукові, спеціально-наукові та спеціально-юридичні).

Питання і завдання для самоконтролю.

1. Розкрити загальнофілософські питання наукової методології та методів наукового пізнання.
2. Охарактеризувати функції методології юридичних досліджень.
3. Розкрити єдність предмету і методу філософсько-правової теорії.
4. Охарактеризувати сутність методології права та її рівні.
5. Розкрити структуру методології юридичних досліджень.

6. Розкрити лібертарний (лібертарно-юридичний) метод філософсько-правового пізнання.
7. Охарактеризувати основні філософські підходи до вивчення держави і права.
8. Розкрити методологічні принципи історизму, всебічності і комплексності, систему логічних прийомів.
9. Охарактеризувати методологію юридичної науки і методологію юридичної практики: їх співвідношення.
10. Розкрити правовий суб'єктивізм, правовий об'єктивізм та інтерсуб'єктивізм як способи обґрунтування права.

Список використаної та рекомендованої літератури:

1. Алексеев С.С. Теория права. Х.: Изд-во БЕК, 1994. 224 с.
2. Алексеев С.С. Философия права. М.: НОРМА, 1997. 330 с.
3. Гегель Г.В.Ф. Философия права. М.: Мысль, 1990. 524 с.
4. Демиденко Г.Г. Історія вчень про право в державу: Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів. Харків: Консум, 2007. 423 с.
5. Жюль К.К. Философия и социология права. К.: Юринком Интер, 2000. 480 с.
6. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс. Підручник. Київ. Юрінком Інтер. 2006.
7. Керимов Д.А. Методология права / Д.А. Керимов. М.: Аванта+, 2000. 560 с.
8. Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления /С.И.Максимов. Харьков: Право, 2002. 328 с.
9. Медвідь Ф.М. Політико-правова доктрина Івана Франка. *Політичний менеджмент*. 2006. № 6(21). С.170-177.
10. Медвідь Ф.М. Пророк національного відродження. Політико-правова доктрина Тараса Шевченка. *Юридичний Вісник України. Загальнонаціональна правова газета*. 2014. № 9 (974). 1-7 березня.
11. Медвідь Ф.М. Правова доктрина як джерело (форма) права. *Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XIV Міжнародної науково-*

практичної конференції (Луцьк, 16-17 червня 2017 р.)/ укл.Л.М.Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С.52-54.

12.Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Політико-правова доктрина державотворення М.Грушевського. *Українське право й законодавство за доби Української революції (1917 – 1921 рр.): збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, м.Київ, 30 листопада 2017 року/ ред.кол.І.С.Гриценко, М.І.Мірошніченко, П.П.Захарченко, І.А.Мацелюх та ін. К.: «PrintDay» Ltd., 2018.С.74-75.

13.Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників. Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2005. 336 с.

14.Нерсисянц В.С. Філософія права. М.: ИНФРА*М – НОРМА, 1997. 652 с.

15.15.Петрова Л.В. Фундаментальні проблеми методології права. Х.: Право, 1998. 416 с.

16.Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: Монографія / М.П.Недюха. К.: «МП Леся», 2012. 400 с.

17.Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології. Монографія. К., 2008. 336 с.

18.Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013.

19.Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Х.: Право, 2008.

20.Скрипнюк О.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. К., 1995.

21.Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.

22.Цеппеліус Р. Філософія права: Підручник: Пер. з нім. К.: Танденм, 2000. 300 с.

23.Чижов М.Ю. Источник и формы права. *Антологія української юридичної думки*. У 6 т./ Редкол.: Ю.С.Шемшученко тв ін. Т.1.: Загальна теорія держави та права, філософія та енциклопедія права/ Упоряд.:В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко,Н.М. Пархоменко; Відп.ред. В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко. К.: Вид.Дім «Юридична книга», 2002.

Тема4. Конституційно-правова доктрина.

Заняття 4.

План.

- 1.Сучасна конституційно-правову доктрина України.
- 2.Характер конституційної доктрини та головні доктринальні підходи до визначення конституційного ладу в Україні.
- 3.Доктрина компетенції конституційного правосуддя в Україні: повнота і дієвість.

Питання і завдання для самоконтролю.

- 1.Розкрити теоретико-методологічні основи системи та структури конституційного права України.
- 2.Охарактеризувати принцип соціальної держави в Україні.
- 3.Розкрити окремі питання конституційно-правової доктрини та практики на сучасному етапі розвитку української держави.
- 4.Охарактеризувати сутність конституціалізму.
- 5.Розкрити конституційне закріплення форм правління в Україні: історичний досвід і сучасність.

Список використаної та рекомендованої літератури:

- 1.Алексеев С.С. Теория права. Х.: Изд-во БЕК, 1994. 224 с.
- 2.Бачинин В.А. Энциклопедия философии и социологии права СПб.: Юридический центр Пресс, 2006. 1093 с.
- 3.Гегель Г.В.Ф. Философия права. М.: Мысль, 1990. 524 с.
- 4.Демиденко Г.Г. Історія вчень про право в державу: Підручник для студентів юридичних вищих начальних закладів. Харків: Консум, 2007. 423 с.
- 5.Жюль К.К. Философия и социология права. К.: Юринком Интер, 2000. 480 с.
- 6.Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс. Підручник. Київ. Юрінком Інтер. 2006.
- 7.Керимов Д.А. Методология права. М.: Аванта+, 2000.560 с.

- 8.Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления. Харьков: Право, 2002. -328 с.
- 9.Медвідь Ф.М. Політико-правова доктрина Івана Франка. *Політичний менеджмент*. 2006. № 6(21). С.170-177.
- 10.Медвідь Ф.М. Пророк національного відродження. Політико-правова доктрина Тараса Шевченка. *Юридичний Вісник України. Загальнонаціональна правова газета*. 2014. № 9 (974). 1-7 березня.
- 11.Медвідь Ф.М. Правова доктрина як джерело (форма) права. *Актуальні питання реформування правової системи: зб.матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції* (Луцьк, 16-17 червня 2017 р.)/ укл.Л.М.Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С.52-54.
- 12.Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Політико-правова доктрина державотворення М.Грушевського. *Українське право й законодавство за доби Української революції (1917 – 1921 рр.): збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, м.Київ, 30 листопада 2017 року/ ред.кол. І.С. Гриценко, М.І. Мірошніченко, П.П. Захарченко, І.А. Мацелюх та ін. К.: «PrintDay» Ltd., 2018. С.74-75.
- 13.Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників: навчальний посібник. К.: Міленіум, 2005. 336 с.
- 14.Нерсесянц В.С. Философия права. М.: ИНФРА*М – НОРМА, 1997.652 с.
- 14.Петрова Л.В. Фундаментальні проблеми методології права. Х.: Право, 1998. 416 с.
- 15.Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: монографія. К.: «МП Леся», 2012. 400 с.
- 16.Оборотов Ю.Н. Традиции и новации в правовом развитии: монографія. Одесса: Юридична література, 2001. 160 с.
- 17.Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології: монографія. К., 2008. 336 с.
- 18.Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013.
- 19.Правов система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Х.: Право, 2008.

- 20.СкрипнюкО.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. К., 1995.
- 21.Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.
- 22.Цеппеліус Р. Філософія права: підручник: Пер. з нім. К.: Танденм, 2000. 300 с.
- 23.Чижов М.Ю. Источник и формы права. *Антологія української юоидичної думки.* У 6 т./Редкол.: Ю.С.Шемшученко тв ін. Т.1.: Загальна теорія держави та права, філософія та енциклопедія права/Упоряд.:В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко,Н.М. Пархоменко; Відп.ред. В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко. К.: Вид.Дім «Юридична книга», 2002.
- 24.Шкода В.В. Вступ до правової філософії. Х.: Фоліо, 1997. 224 с.

Тема5. Адміністративно-правова доктрина України.

Заняття5.

План.

- 1.Наука адміністративного права України: поняття, предмет, методологія дослідження (адміністративних) правовідносин.
2. Розвиток законодавства України про вищу освіту.
- 3.Поняття, зміст та основні напрями сучасної адміністративної діяльності органів внутрішніх справ України.

Питання і завдання для самоконтролю:

1. Розкрити деякі проблеми соціального призначення адміністративного права України.
- 2.Охарактеризувати загальні положення концепції зовнішньої та внутрішньої політики України.
- 3.Охарактеризувати проблеми запровадження міжнародно-правових стандартів адміністративної діяльності й адміністративного судочинства в Україні.
- 4.Розкрити доктрину контролю та нагляду у сфері організаційно-управлінських відносин в Україні.

5. Охарактеризувати режимне регулювання як формуючий сегмент доктрини адміністративного права.
6. Розкрити теоретико-правові засади адміністративного судочинства: проблеми і перспективи.
7. Охарактеризувати доктрину адміністративної юрисдикції в теорії та практиці реалізації владних повноважень.
8. Охарактеризувати альтернативні (позасудові) способи розв'язання спорів як ефективний засіб захисту прав та інтересів громадян та юридичних осіб.

Список використаної та рекомендованої літератури:

1. Алексеев С.С. Теория права. Х.: Изд-во БЕК, 1994. 224 с.
2. Бачинин В.А. Энциклопедия философии и социологии права. СПб.: Юридический центр Пресс, 2006. 1093 с.
3. Гегель Г.В.Ф. Философия права. М.: Мысль, 1990. 524 с.
4. Демиденко Г.Г. Історія вчень про право в державу: Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів. Харків: Консум, 2007. 423 с.
5. Жюль К.К. Философия и социология права. К.: Юринком Интер, 2000. 480 с.
6. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник. Київ. Юрінком Інтер. 2006.
7. Керимов Д.А. Методология права. М.: Аванта+, 2000. 560 с.
8. Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления. Харьков: Право, 2002. 328 с.
9. Медвідь Ф.М. Політико-правова доктрина Івана Франка. *Політичний менеджмент*. 2006. № 6(21). С.170-177.
10. Медвідь Ф.М. Пророк національного відродження. Політико-правова доктрина Тараса Шевченка. *Юридичний Вісник України. Загальнонаціональна правова газета*. 2014. № 9 (974). 1-7 березня.
11. Медвідь Ф.М. Правова доктрина як джерело (форма) права. *Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XIV Міжнародної науково-*

практичної конференції (Луцьк, 16-17 червня 2017 р.)/ укл.Л.М.Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С.52-54.

12.Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Політико-правова доктрина державотворення М.Грушевського. *Українське право й законодавство за доби Української революції (1917 – 1921 рр.): збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, м.Київ, 30 листопада 2017 року/ ред.кол.І.С. Гриценко, М.І. Мірошніченко, П.П. Захарченко, І.А. Мацелюх та ін. К.: «PrintDay» Ltd., 2018. С.74-75.

13.Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників: навчальний посібник. К.: Міленіум, 2005. 336 с.

14.Нерсесянц В.С. Філософія права. М.: ИНФРА*М – НОРМА, 1997. 652 с.

14.Петрова Л.В. Фундаментальні проблеми методології права. Х.: Право, 1998. 416 с.

15.Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: монографія. К.: «МП Леся», 2012. 400 с.

16.Оборотов Ю.Н. Традиции и новации в правовом развитии: монография . Одесса: Юридична література, 2001. 160 с.

17.Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології: монографія. К., 2008. 336 с.

18.Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013.

19.Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Х.: Право, 2008.

20.Скрипнюк О.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. К., 1995.

21.Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.

22.Цеппеліус Р. Філософія права: підручник: Пер. з нім. К.: Танденм, 2000. 300 с.

23.Чижов М.Ю. Источник и формы права. *Антологія української юридичної думки*. У 6 т./Редкол.: Ю.С.Шемшученко тв ін. Т.1.: Загальна теорія держави та права, філософія та енциклопедія права/Упоряд.:В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко, Н.М. Пархоменко; Відп. ред. В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко. К.: Вид.Дім «Юридична книга», 2002.

24.Шкода В.В. Вступ до правової філософії. Х.: Фоліо, 1997. 224 с.

Тема 6. Доктринальні проблеми фінансового та інформаційного права України.

Заняття 6.

План.

1. Характер доктрини фінансового права та фінансового законодавства у сучасний період.
2. Методологічні питання податкової доктрини України.
3. Правові основи розвитку інформаційних технологій і забезпечення інформаційної безпеки в Україні.

Питання і завдання для самоконтролю.

1. Охарактеризувати доктринальні проблеми формування системи фінансового права України.
2. Охарактеризувати сучасну систему джерел фінансового права України.
3. Розкрити доктринальні аспекти публічного фінансового контролю.
4. Охарактеризувати теоретичні проблеми бюджетних доходів в Україні.
5. Охарактеризувати доктринальні проблеми податкового процесу України.
6. Розкрити доктринальні питання банківського права України.
7. Охарактеризувати проблеми системного впорядкування суспільних відносин в інформаційній сфері України.
8. Розкрити концептуальні основи кодифікації інформаційного законодавства України.
9. Охарактеризувати правові проблеми протидії новітнім викликам, загрозам і правопорушенням в інформаційній сфері.

Список використаної та рекомендованої літератури:

1. Алексеев С.С. Теория права. Х.: Изд-во БЕК, 1994. 224 с.

- 2.Бачинин В.А. Энциклопедия философии и социологии права. СПб.: Юридический центр Пресс, 2006. 1093 с.
- 3.Гегель Г.В.Ф. Философия права. М.: Мысль, 1990. 524 с.
- 4.Демиденко Г.Г. Історія вчень про право в державу: підручник для студентів юридичних вищих начальних закладів. Харків: Консум, 2007. 423 с.
- 5.Жюль К.К. Философия и социология права. К.: Юринком Интер, 2000. 480 с.
- 6.Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс. підручник. Київ. Юрінком Інтер. 2006.
- 7.Керимов Д.А. Методология права. М.: Аванта+, 2000. 560 с.
- 8.Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления. Харьков: Право, 2002. 328 с.
- 9.Медвідь Ф.М. Політико-правова доктрина Івана Франка. *Політичний менеджмент*. 2006. - № 6(21). С.170-177.
- 10.Медвідь Ф.М. Пророк національного відродження. Політико-правова доктрина Тараса Шевченка. *Юридичний Вісник України. Загальнонаціональна правова газета*. 2014. № 9 (974). 1-7 березня.
- 11.Медвідь Ф.М. Правова доктрина як джерело (форма) права. *Актуальні питання реформування правової системи: зб.матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції* (Луцьк, 16-17 червня 2017 р.)/ укл.Л.М.Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С.52-54.
- 12.Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Політико-правова доктрина державотворення М.Грушевського. *Українське право й законодавство за доби Української революції (1917 – 1921 рр.): збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, м.Київ, 30 листопада 2017 року/ ред.кол. І.С. Гриценко, М.І. Мірошніченко, П.П. Захарченко, І.А Мацелюх та ін. К.: «PrintDay» Ltd., 2018. С.74-75.
- 13.Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників. Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2005. 336 с.
- 14.Нерсисянц В.С. Философия права. М.: ИНФРА*М – НОРМА, 1997. 652 с.

- 14.Петрова Л.В. Фундаментальні проблеми методології права. Х.: Право, 1998. 416 с.
- 15.Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: монографія. К.: «МП Леся», 2012. 400 с.
- 16.Оборотов Ю.Н. Традиции и новации в правовом развитии: монографія. Одесса: Юридична література, 2001. 160 с.
- 17.Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології: монографія. К., 2008. 336 с.
- 18.Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013.
- 19.Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Х.: Право, 2008.
- 20.Скрипнюк О.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. К., 1995.
- 21.Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.
- 22.Цеппеліус Р. Філософія права: підручник: Пер. з нім. К.: Тандем, 2000. 300 с.
- 23.Чижов М.Ю. Источник и формы права. *Антологія української юридичної думки*. У 6 т./Редкол.: Ю.С.Шемшученко тв ін. Т.1.: Загальна теорія держави та права, філософія та енциклопедія права/Упоряд.: В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко, Н.М. Пархоменко; Відп. ред. В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко. К.: Вид.Дім «Юридична книга», 2002.
- 24.Шкода В.В. Вступ до правової філософії. Х.: Фоліо, 1997. 224 с.

Тема 7. Основні напрями розвитку цивілістичної доктрини України.

Заняття 7.

План.

- 1.Історичні етапи розвитку доктрини цивільного права.
- 2.Основні наукові школи цивільного (приватного) права в Україні: Київська школа, Харківська школа, Одеська наукова школа, Західноукраїнська школа приватного права.
- 3.Спадкове право і цивілістична доктрина України.

Питання і завдання для самоконтролю:

1. Охарактеризувати розвиток цивільного законодавства України і науки цивільного права.
2. Охарактеризувати основні напрями розвитку цивілістичної доктрини України.
3. Розкрити загальнотеоретичні засади цивілістичної доктрини. Учення про суб'єкти цивільного права.
4. Охарактеризувати вчення про речові права.
5. Розкрити вчення про делікти.
6. Охарактеризувати вчення про цивільно-правову відповідальність і захист цивільних прав.
7. Розкрити право інтелектуальної власності і цивілістичну доктрину.
8. Розкрити особисті немайнові права в доктрині цивільного права.

Список використаної та рекомендованої літератури:

1. Алексеев С.С. Теория права. Х.: Изд-во БЕК, 1994. 224 с.
2. Бачинин В.А. Энциклопедия философии и социологии права. СПб.: Юридический центр Пресс, 2006. 1093 с.
3. Гегель Г.В.Ф. Философия права. М.: Мысль, 1990. 524 с.
4. Демиденко Г.Г. Історія вчень про право в державу: підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів. Харків: Консум, 2007. 423 с.
5. Жюль К.К. Философия и социология права. К.: Юринком Интер, 2000. 480 с.
6. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс. Підручник. Київ. Юрінком Інтер. 2006.
7. Керимов Д.А. Методология права. М.: Аванта+, 2000. 560 с.
8. Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления. Харьков: Право, 2002. 328 с.
9. Медвідь Ф.М. Політико-правова доктрина Івана Франка. *Політичний менеджмент*. 2006. № 6(21). С.170-177.

10. Медвідь Ф.М. Пророк національного відродження. Політико-правова доктрина Тараса Шевченка. *Юридичний Вісник України. Загальнонаціональна правова газета*. 2014. № 9 (974). 1-7 березня.
11. Медвідь Ф.М. Правова доктрина як джерело (форма) права. *Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції* (Луцьк, 16-17 червня 2017 р.)/ укл. Л.М. Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С.52-54.
12. Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Політико-правова доктрина державотворення М.Грушевського // *Українське право й законодавство за доби Української революції (1917 – 1921 рр.): збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, м.Київ, 30 листопада 2017 року/ ред.кол. І.С. Гриценко, М.І. Мірошніченко, П.П. Захарченко, І.А. Мацелюх та ін. К.: «PrintDay» Ltd., 2018. С.74-75.
13. Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників: навчальний посібник. К.: Міленіум, 2005. 336 с.
14. Нерсесянц В.С. Філософія права. М.: ИНФРА*М – НОРМА, 1997. 652 с.
14. Петрова Л.В. Фундаментальні проблеми методології права. Х.: Право, 1998. 416 с.
15. Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: монографія. К.: «МП Леся», 2012. 400 с.
16. Оборотов Ю.Н. Традиции и новации в правовом развитии: монографія. Одесса: Юридична література, 2001. 160 с.
17. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології: монографія. К., 2008. 336 с.
18. Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013.
19. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Х.: Право, 2008.
20. Скрипнюк О.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. К., 1995.
21. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.
22. Цеппеліус Р. Філософія права: Підручник: Пер. з нім. К.: Танденм, 2000. 300 с.

23. Чижов М.Ю. Источник и формы права. *Антологія української юридичної думки*. У 6 т./Редкол.: Ю.С.Шемшученко тв ін. Т.1.: Загальна теорія держави та права, філософія та енциклопедія права/Упоряд.: В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко, Н.М. Пархоменко; Відп. ред. В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко. К.: Вид. Дім «Юридична книга», 2002.
24. Шкода В.В. Вступ до правової філософії. Х.: Фоліо, 1997. 224 ч с.

6.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Змістовий модуль І. Предмет, методи і завдання сучасних напрямів правової науки

Тема 1. Предмет сучасних напрямів розвитку правової науки

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Що вивчає навчальна дисципліна „Сучасні напрями розвитку правової науки”?
2. Яка роль Національної академії правових наук України у розвитку правової науки?
3. Яка роль юридичного журналу «Право України» у розвитку юридичної науки?
4. Розкрити становлення і розвиток доктрини прав людини в Україні за роки незалежності.
5. Розкрити національну доктрину джерел права України.
6. Охарактеризувати історію ухвалення Конституції України 1996 року.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

1. Предмет сучасних напрямів розвитку правової науки.
2. Становлення і розвиток доктрини прав людини в Україні за роки незалежності.
3. Теоретичні проблеми історико-правової думки часів незалежності.

Література: 1 - 4, 5, 6, 19, 21, 25, 26, 35, 36 - 40, 46, 47, 12, 22, 30, 70-77.

Тема 2. Правова доктрина: філософсько-правовий підхід

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Розкрити філософсько-правовий та юснатуралістичні підходи у правовій доктрині сучасної України.
2. Проаналізувати проблеми соціалізації права та соціологізації юриспруденції.
3. Розкрити економічну детермінанту в правовій доктрині: теоретичний економіко-правовий аналіз.
4. Охарактеризувати загальнотеоретична юриспруденцію як сучасна теорія держави і права.
5. Охарактеризувати методологію порівняльних досліджень в Україні: філософсько-правовий аспект.
6. Розкрити становлення правової системи України на правовій карті світу.
7. Показати розвиток правової науки в інформаційній сфері: системні проблеми і пріоритети.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

1. Правова доктрина України: філософсько-правові засади.
2. Становлення правової системи України: доктринальний підхід.
3. Проблеми соціалізації права та соціологізації юриспруденції.

Література: 2, 3, 4, 25, 26, 39, 40, 46; 19, 21, 22, 28, 30, 70-77,96.

Тема 3. Методологія сучасного правознавства

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Розкрити загальнофілософські питання наукової методології та методів наукового пізнання.
2. Охарактеризувати функції методології юридичних досліджень.
3. Розкрити єдність предмету і методу філософсько-правової теорії.
4. Охарактеризувати сутність методології права та її рівні.
5. Розкрити структуру методології юридичних досліджень.

6. Розкрити лібертарний (лібертарно-юридичний) метод філософсько-правового пізнання.
7. Охарактеризувати основні філософські підходи до вивчення держави і права.
8. Розкрити методологічні принципи історизму, всебічності і комплексності, систему логічних прийомів.
9. Охарактеризувати методологію юридичної науки і методологію юридичної практики: їх співвідношення.
10. Розкрити правовий суб'єктивізм, правовий об'єктивізм та інтерсуб'єктивізм як способи обґрунтування права.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Методологія юридичної науки та її роль у пізнанні державно-правових явищ.
2. Методологія пізнання права і методологія юридичної практики (правотворчість та правозастосування).
3. Методи наукового пізнання та їх класифікація (загальнонаукові, частково-наукові, спеціально-наукові та спеціально-юридичні).

Література: 2 - 6, 25, 38, 39, 40, 46, 47, 12, 21, 29, 30, 70-77, 92-94, 96-97, 131-133.

Змістовий модуль II. Публічно-правова доктрина України

Тема 4. Конституційно-правова доктрина України

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Розкрити теоретико-методологічні основи системи та структури конституційного права України.
2. Охарактеризувати принцип соціальної держави в Україні.
3. Розкрити окремі питання конституційно-правової доктрини та практики на сучасному етапі розвитку української держави.
4. Охарактеризувати сутність конституціоналізму.
5. Розкрити конституційне закріплення форм правління в Україні: історичний досвід і сучасність.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

- 1.Сучасна конституційно-правова доктрину України.
- 2.Характер конституційної доктрини та головні доктринальні підходи до визначення конституційного ладу в Україні.
- 3.Доктрина компетенції конституційного правосуддя в Україні: повнота і дієвість.

Література: 5-8, 10-14, 18, 20, 22-27, 31, 33, 39-43, 46, 48, 84, 95-97, 138, 149.

Тема 5. Адміністративно-правова доктрина України

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

- 1.Розкрити деякі проблеми соціального призначення адміністративного права України.
- 2.Охарактеризувати загальні положення концепції зовнішньої та внутрішньої політики України.
- 3.Охарактеризувати проблеми запровадження міжнародно-правових стандартів адміністративної діяльності й адміністративного судочинства в Україні.
- 4.Розкрити доктрину контролю та нагляду у сфері організаційно-управлінських відносин в Україні.
- 5.Охарактеризувати режимне регулювання як формуючий сегмент доктрини адміністративного права.
- 6.Розкрити теоретико-правові засади адміністративного судочинства: проблеми і перспективи.
- 7.Охарактеризувати доктрину адміністративної юрисдикції в теорії та практиці реалізації владних повноважень.
- 8.Охарактеризувати альтернативні (позасудові) способи розв'язання спорів як ефективний засіб захисту прав та інтересів громадян та юридичних осіб.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

- 1.Наука адміністративного права України: поняття, предмет, методологія дослідження (адміністративних) правовідносин.

2. Розвиток законодавства України про вищу освіту.
3. Поняття, зміст та основні напрями сучасної адміністративної діяльності органів внутрішніх справ України.

Література: 3 - 6, 16, 18, 25, 31, 39, 40, 46, 9, 15, 21, 30, 92-98.

Тема 6. Доктринальні проблеми фінансового та інформаційного права ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Охарактеризувати доктринальні проблеми формування системи фінансового права України.
2. Охарактеризувати сучасну систему джерел фінансового права України.
3. Розкрити доктринальні аспекти публічного фінансового контролю.
4. Охарактеризувати теоретичні проблеми бюджетних доходів в Україні.
5. Охарактеризувати доктринальні проблеми податкового процесу України.
6. Розкрити доктринальні питання банківського права України.
7. Охарактеризувати проблеми системного впорядкування суспільних відносин в інформаційній сфері України.
8. Розкрити концептуальні основи кодифікації інформаційного законодавства України.
9. Охарактеризувати правові проблеми протидії новітнім викликам, загрозам і правопорушенням в інформаційній сфері.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

1. Характер доктрини фінансового права та фінансового законодавства у сучасний період.
2. Методологічні питання податкової доктрини України.
3. Правові основи розвитку інформаційних технологій і забезпечення інформаційної безпеки в Україні.

Література: 3 - 6, 16, 18, 25, 31, 39, 40, 46 1, 4, 7 – 8, 13, 17, 24, 25, 92-98, 149.

Тема 7. Міжнародно-правова доктрина України

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Охарактеризувати українську доктрину співвідношення міжнародного і національного права.
2. Розкрити науку міжнародного права в Україні.
3. Розкрити нові виклики і перспективи в діяльності Європейського суду з прав людини.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

1. Міжнародно-правова доктрина України.
2. Міжнародно-правова доктрина України щодо членства у міжнародних союзах.

Література: 2, 3, 4, 16, 19, 25, 26, 32, 39, 40, 46, 48, 5, 19, 21 – 23, 27 – 30, 91-99.

Змістовний модуль III. Доктрина приватного та інших галузей права

Тема 8. Основні напрями розвитку цивілістичної доктрини України

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Охарактеризувати розвиток цивільного законодавства України і науки цивільного права.
2. Охарактеризувати основні напрями розвитку цивілістичної доктрини України.
3. Розкрити загальнотеоретичні засади цивілістичної доктрини. Учення про суб'єкти цивільного права.
4. Охарактеризувати вчення про речові права.
5. Розкрити вчення про делікти.
6. Охарактеризувати вчення про цивільно-правову відповідальність і захист цивільних прав.
7. Розкрити право інтелектуальної власності і цивілістичну доктрину.
8. Розкрити особисті немайнові права в доктрині цивільного права.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

1. Історичні етапи розвитку доктрини цивільного права.
2. Основні наукові школи цивільного (приватного) права в Україні: Київська школа, Харківська школа, Одеська наукова школа, Західноукраїнська школа приватного права.
3. Спадкове право і цивілістична доктрина України.

Література: 1, 4, 21, 24, 29, 30, 36, 39, 40, 46, 47, 49, 7, 9, 13, 15, 24 – 26, 28, 91-99.

Тема 9. Доктрина екологічного права України

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Розкрити витоки науки про використання та охорону природних ресурсів.
2. Охарактеризувати генезу науки про земельне право (1920-1970 рр.).
3. Охарактеризувати генезу науки про водне право.
4. Розкрити генезу науки про лісове та надрове (гірничче) право.
5. Охарактеризувати проблему кодифікації законодавства про охорону довкілля в наукових працях вчених-правознавців.
6. Охарактеризувати десять тез до питання про доктрину природоресурсного права: теорія, методологія та завдання науки.
7. Охарактеризувати інкорпорацію як важливу форму систематизації екологічного законодавства.
8. Розкрити доктринальні підходи до компенсації шкоди за екологічним законодавством України.
9. Розкрити роль доктрини екологічного права в започаткуванні і розвитку ядерно-правових досліджень в Україні.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

1. Доктрина науки екологічного права України у ХХ ст.
2. Еволюція наукових доктрин екологічного права.
3. Правове забезпечення розвитку екологічного підприємництва у контексті

доктрини господарського та екологічного права.

4.Наукова доктрина договірного екологічного права України.

Література: 2, 9, 16, 25, 26, 32, 39, 40, 46,21 - 23, 28 – 30, 89-103.

Тема 10. Доктрина господарського права України

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

- 1.Охарактеризувати сучасне господарське право: у пошуках стратегічної моделі.
- 2.Розкрити характер господарсько-правової відповідальності: сутність галузевого підходу та перспективи поглиблення наукових досліджень.
- 3.Розкрити господарсько-правові засоби забезпечення розвитку відносин публічно-приватного партнерства.
- 4.Охарактеризувати розвиток господарсько-правового напрямку у законодавстві та науці зарубіжних країн.
- 5.Охарактеризувати правовий режим майна суб'єктів господарювання та публічно-правових утворень.
- 6.Розкрити пріоритети та перспективи систематизації господарського законодавства.
- 7.Розкрити сучасний стан та перспективи розвитку господарського договірного права.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

- 1.Інноваційне законодавство України: сучасний стан та перспективи удосконалення.
- 2.Загальні проблеми науки господарського права на стику ХХ та ХХІ століть.
- 3.Економічна політика держави як чинник забезпечення правового господарського порядку.

Література: 1- 4, 7, 19, 25, 26, 35, 39, 40, 46, 48, 49, 50,21 - 23, 28 – 30, 78-103.

Тема 11. Доктрина земельного та аграрного права України

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

- 1.Розкрити становлення та розвиток доктрини земельного права України в ХХ-ХХІ ст.
- 2.Охарактеризувати земельне право України: методологія, теорія та перспективи розвитку.
- 3.Розкрити формування регульованого ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні: правова доктрина.
- 4.Охарактеризувати доктринальні проблеми сучасного аграрного права.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

- 1.Доктрина права власності на землю в Україні: цивільно-правові свободи та земельно-правові імперативи.
- 2.Стан і перспективи розвитку доктрини космічного права в Україні.

Література: 1- 5, 9, 13, 15, 21, 24, 29, 30, 34, 36, 39, 40, 46, 47, 49, 77-103.

Тема 12. Доктрина кримінального права України

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

- 1.Описати наукові основи кримінально-правової політики в Україні.
- 2.Розкрити методологічні проблеми джерел кримінального права.
- 3.Охарактеризувати теоретичні проблеми вчення про злочин та склад злочину.
- 4.Охарактеризувати методологічні проблеми вчення про кримінальну відповідальність та покарання.
- 5.Розкрити методологічні питання Особливої частини кримінального права.
- 6.Охарактеризувати концептуальні засади розвитку кримінологічної науки в Україні.
- 7.Охарактеризувати кримінологічну доктрину у кримінальному праві.
- 8.Розкрити стратегія протидії злочинності.
- 9.Охарактеризувати покарання в системі протидії злочинності.
- 10.Охарактеризувати судове право в Україні.

11. Розкрити судову реформу в Україні: ретроспектива і перспектива.
12. Охарактеризувати формування судової системи незалежної України.
13. Охарактеризувати ефективність судової системи як стандарт функціонування судової влади.
14. Розкрити процесуальні аспекти доктрини кримінально-виконавчого права.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

1. Методологічні проблеми кримінально-правових досліджень в Україні.
2. Наукове осмислення правової доктрини та кримінального законодавства зарубіжних держав.
3. Кримінально-виконавче право в Україні.

Література: 15-20, 24-33, 64-77, 93-103.

Тема 13. Сучасний стан та розвиток криміналістики в Україні

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ:

1. Охарактеризувати концептуальні засади розвитку кримінологічної науки в Україні.
2. Розкрити стратегія протидії злочинності.
3. Охарактеризувати покарання в системі протидії злочинності.
4. Охарактеризувати судове право в Україні.
5. Охарактеризувати формування судової системи незалежної України.
6. Охарактеризувати ефективність судової системи як стандарт функціонування судової влади.
7. Розкрити процесуальні аспекти доктрини кримінально-виконавчого права.
8. Розкрити загальнотеоретичні проблеми криміналістики.
9. Розкрити проблеми криміналістичної техніки та інформаційне забезпечення практики протидії злочинності.
10. Охарактеризувати організаційно-тактичні засади протидії злочинності.
11. Охарактеризувати проблеми формування та реалізації окремих криміналістичних методик.

12. Розкрити теоретико-методологічні засади судової експертизи.
13. Загальна характеристика судової експертизи в сучасних умовах. Роль пізнання в судово-експертній діяльності.
14. Розкрити сучасні тенденції юридичної психології та її галузей (правової, судової, кримінальної, пенітенціарної), зв'язок з іншими науками.
15. Розкрити психологічні основи процесуальної діяльності.
16. Розкрити проблеми становлення та розвитку кримінальної та пенітенціарної психології.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

1. Кримінологічна доктрина у кримінальному праві.
2. Кримінально-виконавче право в Україні.
3. Роль юридичної психології в системі кримінально-правових наук.
4. Психологія слідчої та судової діяльності.
5. Судова реформа в Україні: ретроспектива і перспектива.

Література: 15-20, 24-33, 64-77, 93-103.

6.4. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота передбачає проведення індивідуальних та групових консультацій із абітурієнтами, які недостатньо засвоїли навчальний матеріал з курсу «Сучасні напрями розвитку правової науки» (для студентів денної та заочної форми навчання), а також відпрацювання абітурієнтами пропущених занять та незадовільних оцінок (для абітурієнтів денної форми навчання).

**VII. Форми поточного та підсумкового контролю
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:**

1. Предмет сучасних напрямів розвитку правової науки..
2. Філософсько-правові засади правової доктрини.
3. Методологія сучасного правознавства.
4. Конституційно-правова доктрина України.
5. Доктринальні інтерпретації верховенства права в Україні.
6. Становлення і розвиток доктрини прав людини в Україні за роки незалежності.
7. Адміністративно-правова доктрина України.
8. Доктринальні проблеми фінансового права України.
9. Правова доктрина інформаційного права України.
10. Міжнародно-правова доктрина України.
11. Основні напрями розвитку цивілістичної доктрини України.
12. Доктрина екологічного права України.
13. Доктрина господарського права України.
14. Доктрина земельного права України.
15. Доктрина аграрного права України.
16. Доктрина кримінального права України.
17. Сучасний стан та розвиток криміналістики в Україні.
18. Громадянське суспільство: доктрина та вітчизняна практика.
19. Концепція правової держави і верховенства права в Україні.
20. Національна доктрина джерел права, юридичної техніки та дотримання правового порядку в Україні.
21. Проблемні питання українського державотворення у XX ст.
22. Теоретичні проблеми історико-правової думки за часів української революції (1917 – 1921 рр.).
23. Доктринальна модель побудови федеративної держави: українська ретроспектива і сучасність.
24. Історія ухвалення Конституції України 1996 року.

ПИТАННЯ ДЛЯ ЗАЛІКУ:

1. Обґрунтувати предмет сучасних напрямів розвитку правової науки.
2. Розкрити філософсько-правові засади правової доктрини.
3. Розкрити основні етапи становлення та розвитку Національної академії правових наук України як вищої галузевої наукової установи.
4. Обґрунтувати місце і роль юридичного журналу «Право України» у розвитку юридичної науки.
5. Проаналізувати доктринальні інтерпретації верховенства права в Україні.
6. Проаналізувати розвиток парадигми праворозуміння в Україні.
7. Розкрити становлення і розвиток доктрини прав людини в Україні за роки незалежності.
8. Розкрити доктрину та вітчизняну практику становлення громадянського суспільства в Україні.
9. Розкрити концепцію правової держави і верховенства права в Україні.
10. Охарактеризувати стан юридичної техніки в Україні.
11. Розкрити систему дотримання правового порядку в Україні.
12. Охарактеризувати доктринальна модель побудови федеративної держави: українська ретроспектива і сучасність.
13. Проаналізувати забезпечення єдності судової практики в умовах існування спеціалізованої юрисдикції.
14. Розкрити національна доктрина джерел права в Україні.
15. Висвітлити теоретичні проблеми історико-правової думки в Україні.
16. Розкрити проблемні питання українського державотворення у ХХ ст. ,
17. Проаналізувати теоретичні проблеми історико-правової думки за часів української революції (1917 – 1921 рр.).
18. Розкрити історія ухвалення Конституції України 1996 року.
19. Розкрити філософсько-правовий та юснатуралістичні підходи у правовій доктрині сучасної України.
20. Проаналізувати проблеми соціалізації права та соціологізації юриспруденції.

21. Розкрити економічну детермінанту в правовій доктрині: теоретичний економіко-правовий аналіз.
22. Охарактеризувати загальнотеоретична юриспруденцію як сучасна теорія держави і права.
23. Охарактеризувати методологію порівняльних досліджень в Україні: філософсько-правовий аспект.
24. Розкрити становлення правової системи України на правовій карті світу.
25. Показати розвиток правової науки в інформаційній сфері: системні проблеми і пріоритети.
26. Розкрити загально-філософські питання наукової методології та методів наукового пізнання.
27. Охарактеризувати функції методології юридичних досліджень.
28. Охарактеризувати методологію юридичної науки та її роль у пізнанні державно-правових явищ.
29. Розкрити єдність предмету і методу філософсько-правової теорії.
30. Охарактеризувати сутність методології права та її рівні.
31. Розкрити структуру методології юридичних досліджень.
32. Охарактеризувати методологію пізнання права і методологію юридичної практики (правотворчість та правозастосування).
33. Розкрити лібертарний (лібертарно-юридичний) метод філософсько-правового пізнання.
34. Охарактеризувати основні філософські підходи до вивчення держави і права.
35. Розкрити методологічні принципи історизму, всебічності і комплексності, систему логічних прийомів.
36. Охарактеризувати методи наукового пізнання та їх класифікацію (загальнонаукові, частково-наукові, спеціально-наукові та спеціально-юридичні).
37. Охарактеризувати методологію юридичної науки і методологію юридичної практики: їх співвідношення.

38. Розкрити правовий суб'єктивізм, правовий об'єктивізм та інтерсуб'єктивізм як способи обґрунтування права.
39. Охарактеризувати сучасну конституційно-правову доктрину України.
40. Розкрити теоретико-методологічні основи системи та структури конституційного права України.
41. Охарактеризувати принцип соціальної держави в Україні.
42. Розкрити окремі питання конституційно-правової доктрини та практики на сучасному етапі розвитку української держави.
43. Охарактеризувати сутність конституціоналізму.
44. Розкрити характер конституційної доктрини та головні доктринальні підходи до визначення конституційного ладу в Україні.
45. Розкрити конституційне закріплення форм правління в Україні: історичний досвід і сучасність.
46. Розкрити доктрину компетенції конституційного правосуддя в Україні: повнота і дієвість.
47. Охарактеризувати науку адміністративного права України: поняття, предмет, методологія дослідження (адміністративних) правовідносин.
48. Розкрити деякі проблеми соціального призначення адміністративного права України.
49. Охарактеризувати загальні положення концепції зовнішньої та внутрішньої політики України.
50. Розкрити розвиток законодавства України про вищу освіту.
51. Охарактеризувати проблеми запровадження міжнародно-правових стандартів адміністративної діяльності й адміністративного судочинства в Україні.
52. Розкрити доктрину контролю та нагляду у сфері організаційно-управлінських відносин в Україні.
53. Охарактеризувати режимне регулювання як формуючий сегмент доктрини адміністративного права.
54. Розкрити теоретико-правові засади адміністративного судочинства: проблеми і перспективи.

55. Охарактеризувати доктрину адміністративної юрисдикції в теорії та практиці реалізації владних повноважень.
56. Охарактеризувати альтернативні (позасудові) способи розв'язання спорів як ефективний засіб захисту прав та інтересів громадян та юридичних осіб.
57. Розкрити поняття, зміст та основні напрями сучасної адміністративної діяльності органів внутрішніх справ України.
58. Розкрити характер доктрини фінансового права та фінансового законодавства у сучасний період.
59. Охарактеризувати доктринальні проблеми формування системи фінансового права України.
60. Охарактеризувати сучасну систему джерел фінансового права України.
61. Розкрити доктринальні аспекти публічного фінансового контролю.
62. Охарактеризувати теоретичні проблеми бюджетних доходів в Україні.
63. Розкрити методологічні питання податкової доктрини України.
64. Охарактеризувати доктринальні проблеми податкового процесу України.
65. Розкрити доктринальні питання банківського права України.
66. Охарактеризувати проблеми системного впорядкування суспільних відносин в інформаційній сфері України.
67. Розкрити концептуальні основи кодифікації інформаційного законодавства України.
68. Охарактеризувати правові основи розвитку інформаційних технологій і забезпечення інформаційної безпеки в Україні.
69. Охарактеризувати правові проблеми протидії новітнім викликам, загрозам і правопорушенням в інформаційній сфері.
70. Охарактеризувати українську доктрину співвідношення міжнародного і національного права.
71. Розкрити науку міжнародного права в Україні.
72. Охарактеризувати міжнародно-правову доктрину України щодо членства у міжнародних союзах.

73. Розкрити нові виклики і перспективи в діяльності Європейського суду з прав людини.

74. Охарактеризувати розвиток цивільного законодавства України і науки цивільного права.

75. Охарактеризувати історичні етапи розвитку доктрини цивільного права.

76. Розкрити основні наукові школи цивільного (приватного) права в Україні: Київська школа, Харківська школа, Одеська наукова школа, Західноукраїнська школа приватного права.

77. Охарактеризувати основні напрями розвитку цивілістичної доктрини України.

78. Розкрити загальнотеоретичні засади цивілістичної доктрини. Учення про суб'єкти цивільного права.

79. Охарактеризувати вчення про речові права.

80. Розкрити вчення про делікти.

81. Охарактеризувати вчення про цивільно-правову відповідальність і захист цивільних прав.

82. Розкрити право інтелектуальної власності і цивілістичну доктрину.

83. Розкрити особисті немайнові права в доктрині цивільного права.

84. Охарактеризувати спадкове право і цивілістична доктрина України.

85. Розкрити сучасну доктрину приватного права України.

86. Прослідкувати розвиток доктрини корпоративного права України.

87. Охарактеризувати вчення про цінні папери.

88. Охарактеризувати розвиток сімейно-правової доктрини України.

89. Розкрити розвиток доктрини житлового права.

90. Охарактеризувати доктрину міжнародного приватного права в сучасній Україні.

91. Розкрити доктрину цивільного процесуального права.

92. Охарактеризувати становлення та розвиток науки цивільного процесуального права в Україні.

93. Розкрити вчення про предмет цивільного процесуального права.

94. Охарактеризувати судову юрисдикцію в Україні.
95. Охарактеризувати альтернативне вирішення спорів у сучасній процесуальній доктрині.
96. Розкрити доктрину науки екологічного права України у ХХ ст.
97. Розкрити витoki науки про використання та охорону природних ресурсів.
98. Охарактеризувати генезу науки про земельне право (1920-1970 рр.).
99. Охарактеризувати генезу науки про водне право.
100. Розкрити генезу науки про лісове та надрове (гірничче) право.
101. Охарактеризувати проблему кодифікації законодавства про охорону довкілля в наукових працях вчених-правознавців.
102. Розкрити еволюцію наукових доктрин екологічного права.
103. Охарактеризувати десять тез до питання про доктрину природоресурсного права: теорія, методологія та завдання науки.
104. Охарактеризувати інкорпорацію як важливу форму систематизації екологічного законодавства.
105. Розкрити доктринальні підходи до компенсації шкоди за екологічним законодавством України.
106. Охарактеризувати правове забезпечення розвитку екологічного підприємництва у контексті доктрини господарського та екологічного права.
107. Розкрити роль доктрини екологічного права в започаткуванні і розвитку ядерно-правових досліджень в Україні.
108. Охарактеризувати наукову доктрину договірної екологічного права України.
109. Охарактеризувати сучасне господарське право: у пошуках стратегічної моделі.
110. Розкрити характер господарсько-правової відповідальності: сутність галузевого підходу та перспективи поглиблення наукових досліджень.
111. Розкрити господарсько-правові засоби забезпечення розвитку відносин публічно-приватного партнерства.

112. Охарактеризувати розвиток господарсько-правового напрямку у законодавстві та науці зарубіжних країн.

113. Охарактеризувати правовий режим майна суб'єктів господарювання та публічно-правових утворень.

114. Розкрити пріоритети та перспективи систематизації господарського законодавства.

115. Охарактеризувати економічну політику держави як чинник забезпечення правового господарського порядку.

116. Розкрити сучасний стан та перспективи розвитку господарського договірної права.

117. Розкрити характер інноваційного законодавства України: сучасний стан та перспективи удосконалення.

118. Розкрити становлення та розвиток доктрини земельного права України в XX-XXI ст.

119. Охарактеризувати земельне право України: методологія, теорія та перспективи розвитку.

120. Охарактеризувати доктрину права власності на землю в Україні: цивільно-правові свободи та земельно-правові імперативи.

121. Розкрити формування регульованого ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні: правова доктрина.

122. Охарактеризувати доктринальні проблеми сучасного аграрного права.

123. Розкрити методологічні проблеми кримінально-правових досліджень в Україні.

124. Описати наукові основи кримінально-правової політики в Україні.

125. Розкрити методологічні проблеми джерел кримінального права.

126. Охарактеризувати теоретичні проблеми вчення про злочин та склад злочину.

127. Охарактеризувати методологічні проблеми вчення про кримінальну відповідальність та покарання.

128. Розкрити методологічні питання Особливої частини кримінального права.

129. Розкрити наукове осмислення правової доктрини та кримінального законодавства зарубіжних держав.

130. Охарактеризувати концептуальні засади розвитку кримінологічної науки в Україні.

131. Охарактеризувати кримінологічну доктрину у кримінальному праві.

132. Розкрити стратегія протидії злочинності.

133. Охарактеризувати покарання в системі протидії злочинності.

134. Охарактеризувати судове право в Україні.

135. Розкрити судова реформа в Україні: ретроспектива і перспектива.

136. Охарактеризувати формування судової системи незалежної України.

137. Охарактеризувати ефективність судової системи як стандарт функціонування судової влади.

138. Охарактеризувати кримінально-виконавче право в Україні.

139. Розкрити процесуальні аспекти доктрини кримінально-виконавчого права.

140. Розкрити загальнотеоретичні проблеми криміналістики.

141. Розкрити проблеми криміналістичної техніки та інформаційне забезпечення практики протидії злочинності.

142. Охарактеризувати організаційно-тактичні засади протидії злочинності.

143. Охарактеризувати проблеми формування та реалізації окремих криміналістичних методик.

144. Розкрити теоретико-методологічні засади судової експертизи.

145. Загальна характеристика судової експертизи в сучасних умовах. Роль пізнання в судово-експертній діяльності.

146. Охарактеризувати роль юридичної психології в системі кримінально-правових наук.

147. Розкрити сучасні тенденції юридичної психології та її галузей (правової, судової, кримінальної, пенітенціарної), зв'язок з іншими науками.

148. Розкрити психологічні основи процесуальної діяльності.

149. Охарактеризувати психологію слідчої та судової діяльності.

150. Розкрити проблеми становлення та розвитку кримінальної та пенітенціарної психології.

ІХ. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

1. Алексеев С.С. Самое святое, что есть у Бога на земле. М.: Статут, 1998. 372 с.
2. 3. Алексеев С.С. Теория права. Х.: Изд-во БЕК, 1994. 224 с.
3. 4. Алексеев С.С. Философия права. М.: НОРМА, 1997. 330 с.
4. Бакиров В.С. Ценностное сознание. К.: Вища школа, 1988. 152 с.
5. 13. Бандура О.О. Єдність цінностей та істини у праві. К.: Вид-во Нац. акад. внутр. справ України, 2000. 200 с.
6. Бойченко І.В. Філософія історії. К.: Лібра, 2001. 488 с.
7. Бачинин В.А. Энциклопедия философии и социологии права. СПб.: Юридический центр Пресс, 2006. 1093 с.
8. Гегель Г.В.Ф. Философия права. М.: Мысль, 1990. 524 с.
9. Димитров Ю. Розроблення нового Кримінально-процесуального кодексу. *Право України*. 1994. №9. С. 20–27.
10. Демиденко Г.Г. Історія вчень про право в державу: підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів. Харків: Консум, 2007. 423 с.
11. Жюль К.К. Философия и социология права. К.: Юринком Интер, 2000. 480 с.
12. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс. Підручник. Київ. Юрінком Інтер. 2006.
13. Керимов Д.А. Методология права.-М.: Аванта+, 2000.560 с.
14. Корецкий В. М. Лекции по истории государства и права. М.: Юридическая литература, 1947. – 467 с.
15. Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления. Харьков: Право, 2002. 328 с.

16. Медвідь Ф.М. Політико-правова доктрина Івана Франка. *Політичний менеджмент*. 2006. № 6(21). С.170-177.
17. Медвідь Ф.М., Біленчук П.Д. Ганс Гросс як фундатор криміналістичної науки (до 160-річчя з дня народження). *Історія української науки на межі тисячоліть: Збірник наукових праць*. Вип.32. К., 2007. С.3-14.
18. Медвідь Ф.М. Пророк національного відродження. Політико-правова доктрина Тараса Шевченка. *Юридичний Вісник України. Загальнонаціональна правова газета*. 2014. № 9 (974). 1-7 березня.
19. Медвідь Ф.М. Правова доктрина як джерело (форма) права. *Актуальні питання реформування правової системи: зб.матеріалів ХІУ Міжнародної науково-практичної конференції* (Луцьк, 16-17 червня 2017 р.). Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С.52-54.
20. Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Українська державницька ідея Івана Франка: сучасне прочитання. *Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. Івано-Франківськ, 2017. Ч.28. С.217-224.
21. Медвідь Ф.М., Курчина Т.О., Твердохліб А.І. Політико-правова доктрина державотворення М.Грушевського // *Українське право й законодавство за доби Української революції (1917 – 1921 рр.): збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, м.Київ, 30 листопада 2017 року/ ред.кол.І.С.Гриценко, М.І.Мірошніченко, П.П.Захарченко, І.А. Мацелюх та ін. – К.: «PrintDay» Ltd., 2018.-С.74-75.
23. Медвідь А.М., Медвідь Ф.М. Ораторське мистецтво правників. К.: Міленіум, 2005. 336 с.
24. Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: монографія. К.: «МП Леся», 2012. 400 с.
25. Нерсесянц В.С. Філософія права. М.: ИНФРА*М – НОРМА, 1997. 652 с.
26. Петрова Л.В. Фундаментальні проблеми методології права. Х.: Право, 1998. 416 с.
27. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології: монографія. К., 2008. 336 с.

29. Оборотов Ю.Н. Традиции и новации в правовом развитии: монография Одесса: Юридична література, 2001. 160 с.
30. Погорілко В.Ф., Тацій В.Я., Тодика Ю.М. Конституційне право України. К., 1999.
31. Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013.
- 32.Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Х.: Право, 2008.
- 33.Скрипнюк О.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні. К., 1995.
34. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.
35. Філософія права: підручник / за ред. О.Г.Даніляна. Харків: Право, 2009. 208 с.
36. Цеппеліус Р. Філософія права: підручник: Пер. з нім. К.: Тандем, 2000. 300 с.
37. Чижев М.Ю. Источник и формы права. *Антологія української юоидичної думки. У 6 т./Редкол.: Ю.С.Шемшученко тв ін. Т.1.: Загальна теорія держави та права, філософія та енциклопедія права/Упоряд.: В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко, Н.М. Пархоменко; Відп. ред. В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко. К.: Вид.Дім «Юридична книга», 2002.*
- 38.Шкода В.В. Вступ до правової філософії. Х.: Фоліо, 1997. 224 с.

ДОДАТКОВА

- 1.Андреев И.П. Происхождение человека и общества. М., 1982.
2. Андрущенко В.П., Бабосов Є.М., Губерський Л.В. та ін. Духовне оновлення суспільства. К.: Либідь, 1990. 200 с.
3. Апель К.-О.Трансформация философии. М.: Логос, 2001. 344 с.
4. Аристотель. Метафизика. *Соч. в 4-х т. Т. 1.* М.: Мысль, 1976. 550 с.
5. Аристотель. Первая аналитика . *Соч. в 4-х т. Т. 2.* М.: Мысль, 1978. 687 с.
6. Аристотель. Афіньська політія. М., 1996.
7. Артемьев А.И. Социология личности [2-е изд.]. М.: ООО «Арба Т-XXI», 2001. 256 с.

8. Бабенко А.Н. Правовые ценности (вопросы теории) М.: Академия управления МВД России, 2001. 184 с.

9. Бичко І.В. Постмодерн: спроба нового підходу до проблеми свободи. *Філософсько-антропологічні читання '99*. Антропологічні ідеали Київської школи та реалії постмодернізму (до 70-річчя Олександра Яценка). К.: Стилос, 2000. С. 60–73.

10. Білас І.Г. Репресивно-каральна система в Україні. 1917–1953. Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. Кн. I. К.: Либідь Військо України, 1994. 404 с.

11. Брожек В. Марксистская теория оценки. М.: Прогресс, 1982. 261 с.

12. Бургин М.С., Кузнецов В.И. Аксиологические аспекты научных теорий. К.: Наукова думка, 1991. 179 с.

13. Букреев В.И., Римская И.Н. Этика права. От истоков этики и права к мировоззрению. М.: Юрайт, 1998. 336 с.

14. Бердяев Н.А. Екзистенційна діалектика божественного і людського. Про призначення людини. М., 1993.

15. Василенко В.А. Ценность и оценка. К.: Наукова думка, 1964. 158 с.

16. Вебер М. Избранные произведения. М.: Прогресс, 1990. 804 с.

17. Вышинский А.Я. Вопросы теории государства и права. М., 1949. 417 с.

18. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство. Львів: Літопис, 2000. 320 с.

19. Габермас Ю. Філософський дискурс модерну. К.: Четверта хвиля, 2001. 424 с.

20. Гаврилишин Б. Дороговкази в майбутнє. К.: Основи, 1993. 240 с.

21. Гегель Г.В.Ф. Наука логики (в 3-х т.). М.: Мысль, 1970-1972.

22. Гольбах П. Система природы. М., 1940. 457 с.

23. Горак Г.І., Березко І.В., Ніколаєнко Я.М. Стратегія життя. Філософський, етичний та психологічний вимір. К.: Українськ. центр духовн. культури, 2001. 170 с.

24. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. К., 1991. 240 с.

25. Гребеньков Г.В. Вчення про природу людини як підґрунтя сучасної правової антропології. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: зб. наук. праць*. Донецьк, 2005. № 1. С. 3–15.
26. Глиняний В.П. Історія держави і права зарубіжних країн: навч. посібн. 7-ме вид. К.: Істина, 2012. 768 с.
27. Декарт Р. Сочинения в 2-х т. Т.1. М.: Наука, 1989. 654 с.
28. Делёз Ж., Ницше. М.: Институт экспериментальной социологии, СПб.: Алетейя, 1998. 184 с.
29. Дж. М. Робертс. Доісторичне час і перші цивілізації. Ілюстрована історія світу в 10 томах. Том 1. М.: БММ АО, 1998.
30. Енцикліка *Fides et Ratio* Святішого Отця Івана Павла II до єпископів Католицької Церкви про співвідношення віри й розуму. К.: Кайрос; Львів: Свічадо, 2000. 152 с.
31. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М., Шляхтун П.П. Теорія держави і права. К.: Либідь, 2002.
32. Здравомыслов А.Г. Потребности. Интересы. Ценности. М.: Политиздат, 1986. 221 с.
33. Історія держави і права зарубіжних країн. Вид. 2-е, доповнене і перероблене / За редакцією О.М. Джужи. К., 2005.
34. Історія держави і права зарубіжних країн. Хрестоматія. К.: Академія, 2002. 678 с.
35. Каган М.С. Философская теория ценности. СПб.: Петрополис, 1997. 206 с.
36. Кант И. Основы метафизики нравственности. Соч. в 6-ти томах. Т. 4. Ч. 1. М.: Мысль, 1965. С. 219–310.
37. Кальной И.И. Философия права: учебник. СПб.: Юридический центр Пресс, 2006. 259 с.
38. Культура и развитие человека. Очерк философско-методологических проблем. К.: Наукова думка, 1989. 560 с.

39. Козюбра М.І. Принципи верховенства права і верховенства Конституції України: Співвідношення. *Конституційне будівництво в Україні: Теорія та практика*. Ужгород, 2000.
40. Кант И. Критика чистого разума. Соч. в 6-ти т. Т. 3. М.: Мысль, 1964.
41. Кант И. Основы метафизики нравственности. Соч. в 6-ти томах. Т. 4. Ч. 1. М.: Мысль, 1965. С. 219–310.
42. Кант И. О поговорке «может быть, это и верно в теории, но не годится для практики». Соч. в 6-ти т. Т. 4. Ч. 2. М.: Мысль, 1965.
43. Кант И. Прологомены ко всякой будущей метафизике, могущей появиться как наука. Соч. в 6-ти т. Т. 4. Ч. 1. М.: Мысль, 1965. С. 67-210.
44. Кістяківський Б.О. Вибране. К.: Абрис, 1996.
45. Козловський А.А. Право як пізнання: Вступ до гносеології права. Чернівці: Рута, 1999. 295 с.
46. Коллінгвуд Р.Дж. Идея истории. Автобиография. М.: Наука, 1980. 485 с.
47. Колодій А.М. Принципи права України. К.: Юрінком, 1998. 207 с.
48. Копиленко О.Л. «Українська ідея» М.Грушевського: історія і сучасність. К.: Либідь, 1991. 182 с.
49. Крымский С.Б. Философия как путь человечности и надежды. К.: Курс, 2000. 308 с.
50. Лобода Ю.П. Цінність держави як її соціальна сутність (теоретико-методологічні аспекти дослідження). Автореф. дис.... канд. юрид. наук. Одеса, 2001. 22 с.
51. Ламберт Карловски К., Саблов Дж. Древние цивилизации. Ближний Восток и Мезоамерика: Пер. с англ. М., 1992.
52. Локк Д. Вибрані філософські твори. М., 1960. Т.2.
53. Маркс К. Зауваження на книгу А.Вагнера «Підручник політичної економії» (2 видання), том I (1879) // Маркс К., Енгельс Ф. Твори, 2-е вид. Т. 19.
54. Маркс К.. Капітал. Т. I. // Там же. Т. 23.
55. Макарчук В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн. К.: Атіка , 2009. 624 с.

56. Монтеск'є Ш. О духе законов. М.: Мысль, 1999. 672 с.
57. Мурашин О.Г. Акти прямого народовладдя у правовій системі. Автореф. дис.... докт. юр. наук. К., 2001. 40 с.
58. Ницше Ф. Воля к власти. М.: REEL-book, 1994.
59. Ницше Ф. К генеалогии морали. Собр. соч. в 2-х т. Т. 2. М.: Мысль, 1997.
60. Ницше Ф. Соч. в 2-х т. Т. 2. М.: Мысль, 1990. 830 с.
61. Платон. Соч. в 3-х т. Т. 1. М.: Мысль, 1968.
62. Попович М.В. Національна культура і культура нації. К.: Знання, 1991.
63. Попович М.В. Очерк развития логических идей в культурно-историческом контексте. К.: Наукова думка, 1979. 243 с.
64. Попович М.В. Рациональність і виміри людського буття. К.: Сфера, 1997. 290 с.
65. Поппер К. Открытое общество и его враги. Т.1. Чары Платона. М.: Феникс, 1992. 444 с.
66. Поппер К. Логика социальных наук. *Вопросы философии*. 1992. № 10.
91. Постмодернизм. Энциклопедия. Минск: Интерпрессервис Книжный Дом, 2001. 1040 с.
92. Рабінович П.М., Хавронюк М.І. Права людини і громадянина: навчальний посібник. К.: Атіка, 2004. 464 с.
93. Рікер П. Право і справедливість /Пер. із фр. К.: Дух і літера, 2002. 216 с.
94. Сартр Ж.-П. Экзистенциализм – это гуманизм / Сумерки богв. М., 1990. 398 с.
95. Рорти Р. Случайность, ирония и солидарность. М., 1996. 279 с.
96. Рікер П. Історія та істина. К.: «КМ Academia», «Пульсари», 2001.
97. Ролз Дж. Теорія справедливості. К.: Основи, 2001. 822 с.
98. Сиренко В.Ф. Интересы – власть – управление. К.: Наукова думка, 1991. 156 с.
99. Сливка С.С. Українська національна філософія права: антологічний ракурс. Львів: Воля, 2001.

100. Сорокин П. Социальная и культурная динамика. Исследование изменений в больших системах искусства, истины, этики, права и общественных отношений. СПб.: Русский Христианский гуманитарный и-т, 2000. 1056 с.
101. Сливка С.С. Природне та надприродне право: У 3-х частинах. Ч.І: Природне право: історико-філософський погляд. К.: Атіка, 2005. 224 с.
102. Соколов В. Антологія світової філософії. М., 1969.
103. Сличинський Б. Неупереджене судочинство та юстиція: спільно до реального захисту прав і свобод людини. *Право України*.-2001. № 4. С. 3-4.
104. Тойнбі А.Дж. Долідження історії (у 2-х томах). К.: Основи, 1995.
105. Тоффлер Э. Третья волна. М.: АСТ, 1999. 478 с.
106. Тугаринов В.П. О ценностях жизни и культуры. Л., 1960.
107. Тэйлор Э.Б. Первобытная культура. М., 1989.
108. Фаулз Дж. Арістос. Філософська і соціологічна думка. 1994. №№ 7–8. С. 147–166.
109. Фейербах Л. Избранные философские произведения в 2-х томах. М., 1995. Т. 1.
110. Фейербах Л. Избранные философские произведения в 2-х томах. М., 1995. Т. 1.
111. Франк С.Л. Собственность и социализм. *Русская философия собственности (XVII – XX вв.)* СПб.: СП «Ганза», 1993. С. 309–332.
112. Франк С.Л. Духовные основы общества. М.: Республика, 1992. 510 с.
113. Философский словарь / Под ред. И.Т. Фролова. М.: Республика, 2001. 719 с.
114. Філософія права / Бандура О.О., Бублик С.А., Заїнчковський М.Л. та ін.; за заг. ред. Костицького М.В., Чміля Б.Ф. К.: Юрінком Інтер, 2000. 336 с.
115. Франкл В. Человек в поисках смысла. М.: Прогресс, 1990. 487 с.
116. Фромм Э. Иметь или быть. К.: Ника-Центр, 1998.
117. Фуко М. Археология знания. К.: Ника-Центр, 1996. 208 с.
118. Фуко М. Воля к истине: по ту сторону знания, власти и сексуальности. М.: Касталь, 1996.

119. Фуко М. Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы. М.: AdMarginem, 1999. 480 с.
120. Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук. СПб.: Acad, 1994.
121. Хабермас Ю. Демократия. Разум. Нравственность. Московские лекции и интервью. М.: АО КАМІ, Изд. центр АСАДЕМІА, 1995. 248 с.
122. Хайдеггер М. О сущности истины. *Его же*. Разговор на проселочной дороге. М.: Высшая школа, 1991. С. 8–27.
123. Хайдеггер М. Разговор на проселочной дороге. М.: Высшая школа, 1991. 192 с.
124. Хайдеггер М. Учение Платона об истине. *Его же*. Время и бытие. М.: Республика, 1993. С. 345–361.
125. Хеффе О. Политика. Право. Справедливость. М., 1994
126. Чавчавадзе Н.З. Культура и ценности. Тб., 1984.
127. Чичерин Б.М. Философия права. СПб.: Наука, 1998. 656 с.
128. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности. М.: Прогресс, 1994. 447 с.
129. Історія держави і права України: Підручник. За ред. А.С.Чайковського. К.: Юрінком Інтер, 2003. 512 с.
130. Черніловський. З. М. Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн. М., 1984.
131. Шинкарук В.І. Філософія і культура. *Філософська і соціологічна думка*. 1995. № 9–10.
132. Шпенглер О. Закат Европы. М.: Єксम्म, 2007. 800 с.
133. Юнг К.Г. Архетип и символ. М., 1991.
134. Юнг К.Г. Воспоминания, сновидения, размышления. К.: AirLand, 1994. 410 с.
135. Юркевич П.Д. З рукописної спадщини. К.: КМ Academia, Пульсари, 1999. 332 с.
136. Ярошовець В.І. Людина в системі пізнання. К.: Педагогіка, 1996. 208 с.
137. Яценко А.И. Целеполагание и идеалы. К.: Наукова думка, 1977.

